

Könyvtári HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XLVII. évfolyam 3. szám 2003. Ára: 10,- Ft.

„Az esélyegyenlőség biztosítása a könyvtári ellátásban” címen 30 órás továbbképzési programban vettem részt 2002 novemberében. Az itt elhangzottak alapján próbáltam utánajárni, hogyan valósul meg az esélyegyenlőség elve a Zenei Gyűjteményben. Tapasztalataimat ezúton szeretném megosztani a kollégákkal.

Hátrányos helyzetű olvasók a Zenei Gyűjteményben

A könyv, mint az emberiség szellemi javainak megtestesítője, kezdettől fogva egyfajta felemelkedés, felzárkózás lehetőségét jelentette mindazoknak, akik társadalmi vagy fizikai hátrányban voltak szerencsésebb társaikkal szemben. Aki tehát bejutott a könyvtárba, teljes jogú szellemi lénynek érezhette magát. Ez a jog – a szellemi javakból való egyenlő részesedés joga – fogalmazódik meg az IFLA Internet-kiáltványban: „A szellemi szabadság minden ember joga, ami azt jelenti, saját véleménye lehet, azt kimondhatja, információkat kérhet, azokat megkaphatja; ez a demokrácia alapja, és ez hozzátartozik a könyvtárügy lényegéhez.”

A szellemi képességeiknek csak korlátozottan birtokában lévők ugyancsak jogosultak az élet teljességére, befogadóképességük arányában. A tapasztalatok azt bizonyítják, szakemberek odaadó törődésével a legreménytelenebbnek látszó helyzet is javítható, a képességek fejleszthetők.

Maradandó fizikai károsodással élő emberek életminőségének javításában viszont már a könyvtár is jelentős szerephez jut.

Barátságos, befogadó légkörével vonzó környezetet teremthet a helyben olvasásra, zenehallgatásra, videózásra, számítógép használatára vágyóknak. Találkozási pontot jelenthet a társas kapcsolatot igénylők számára. Végül, de nem utolsósorban a könyvet, CD-t, videót haza is lehet vinni, a könyvtár közvetíti a kultúra és szórakozás eszközeit.

A hátrányos helyzetű ember gyakran tanácsra, segítségre szorul, hiszen több problémával kell megküzdenie, mint ép társainak.

A tanácsstalanság vonatkozhat tárgyi információkra, mint pl. az érdekérvényesítéshez szükséges jogszabályok ismerete. A könyvtárosnak tudnia kell az 1998. évi XXVI. törvényről, mely a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szól. Szükséges azoknak a társadalmi szervezeteknek az ismerete is, melyek segítenek a hátrányos helyzetű embernek jogai érvényesítésében. Ebben az Országos Fogyatékosügyi Tanács „Civil Műhely 2002” című kiadványát használhatjuk.

A segítségnyújtáshoz alapfeltétel az empátia, melyhez ajánlatos bizonyos pszichológiai ismereteket is elsajátítani, hogy megfelelő módon tudjunk a gyakran önértékelési zavarokkal küzdő emberekhez fordulni.

A könyvtárnak többféle feladatot kell megoldania, hogy alkalmassá váljon az érzék- és mozgásszervi betegségben szenvedő látogatók fogadására. A feladatok egyik csoportja a könyvtár, mint épület megközelíthetőségére, belső tereinek alkalmassá tételére vonatkozik.

A tennivalók másik csoportja azt a célt szolgálja, hogy az információhoz akadálymentesen hozzájusson a látásában, hallásában vagy mozgásában korlátozott ember. A törvény szerint „Hozzáférhető az információ akkor, ha azt a fogyatékos ember érzékelheti és az biztosítja számára a megfelelő értelmezés lehetőségét”.

Nézzük meg közelebbről ezeknek az elveknek az érvényesülését szűkebb pátriám, a Zenei Gyűjtemény falain belül.

(A zenei könyvtárak nemzetközi szervezete (IAML) már az 1970-es években különleges figyelmet fordított a hátrányos helyzetű olvasókra. A Londonban 1973-ban tartott konferencián a vakok zenei szervezeteiről volt szó, felmerült a Braille-írású zenei kiadványok központi katalógusának terve és egy 1956-ban kiadott mű: az International catalogue of Braille music publications újrakiadásának gondolata. A Fontes 1974/3. számában egy vakok számára létrehozott zenei könyvtárról értesülünk, mely az amsterdami közművelődési könyvtár részeként működik.)

A Zenei Gyűjtemény különleges helyzetben van a közművelődési könyvtárak között. Gyűjtőköre az ismeretek speciális területére korlátozódik, ugyanakkor szolgáltatásaival az olvasók táborának legszélesebb körét igyekszik hatósugarába vonni. A zene, mint az általános műveltség része, jogot is formálhat erre az igényre. A zenei élmény befogadása azonban szorosan összefügg a hallás képességével. A hallásszervi károsodás ezért szinte áthághatatlan akadályt, jelent a zene maradéktalan befogadásában. A rezgés érzékeltetése révén ugyan kelthetők bizonyos asszociációk, de így is csak részben válik érzékelhetővé a zenei hang, hangzás. (Elképzelhetőnek tartok a Zenei Gyűjteményben egy olyan koncertet, melyen pl. hallássérült gyerekek érintés útján érzékelik a hangszer által keltett hangot. Ennek gyakorlati megvalósítását még nem látom tisztán, szakember segítsége szükséges hozzá, aki azt is megmondja, egyáltalán használható-e ez az ötlet.)

A látássérült ember számára viszont a zene kárpótlást nyújt a látvány hiányáért. Ez az a kifejezési forma, amelyben leginkább otthon lehet, ezért is választják többen a zenei pályát a gyengén vagy egyáltalán nem látók közül. (Igaz, nem tudom, statisztikailag ez sok agy kevés, hiszen nem utolsósorban az oktatásügy hozzáállásától is függ, mennyire tartja kötelességének a tehetséges látássérült hallgatók támogatását.)

Több látássérült olvasónk van, rendszeres CD-kölcsönzők. Számukra a kölcsönzés ingyenes, és élnek is ezzel a lehetőséggel, hetente többször cserélik a CD-ket. Bizonyára többen is örömmel igénybe vennék ezt a szolgáltatásunkat, ha tudnának róla. Ezzel kapcsolatosan tervezzük szórólapok elhelyezését a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségében és társintézményeiben.

Az alacsony látogatottság másik oka feltételezésünk szerint a tömegközlekedés nehézsége. Ezen a helyzeten kíván változtatni az esélyegyenlőségi törvény, mely kimondja, hogy „A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek – beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is – alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.” A záró rendelkezések 2010. január 1-ei határidőhöz kötik e feltételek megvalósítását.

Addig is bőven lesz tennivalója a könyvtáraknak és így a miénknek is. Első lépésként fel kell térképezni azoknak az igényeknek és szükségleteknek a körét, melyek a fizikai korlátozottság érzetét a minimálisra csökkentik, és a lehetőségekhez mérten biztosítják az önállóságot a könyvtárhasználók e csoportja számára. A feladatok megoldására ösztönzően hathat, hogy 2003 a mozgássérültek éve lesz. Feltehetően megnő a pályázat útján elnyerhető kedvezmények száma, ami a szükséges beruházásokra is bizonyára kedvezően hat majd.

Vannak a törvények olyan rendeletei, amelyeknek a betartása a fogyatékos személyek minden csoportja számára egyaránt fontos. Ilyen a már meglévő középületek akadálymentesítésére vonatkozó rendelet, amelynek határideje 2005. január 1.

Nem könnyű ezt megvalósítani egy műemléképület esetében, ahol az épület eredeti tervek szerinti állapotának megőrzése és az akadálymentesítés szempontja olykor szembekerül egymással. Könyvtárunk is ebben a helyzetben lévén, azt a köztes megoldást választotta, hogy tolókkocsival közlekedő olvasói számára biztosította a lifttel való bejutást, tekintettel a többlépcsős bejáratra. Igaz, a lift csak kártyával működik, de erre a problémára pillanatnyilag nem találtunk más megoldást, mert ez az egyetlen lift látja el a belső személyszállítást is, ezért állományvédelmi okokból nem tehető mindenki számára szabadon hozzáférhetővé.

A belső terekben való közlekedés a földszinten tolókkocsival is kielégítő, mert nincsenek küszöbök, akadálytalanul lehet a beiratkozó pulttól a kölcsönzőtérbe, onnan az olvasótérbe és egy kis folyosón át a folyóirat-olvasóba jutni.

Az emeletről ez már csak részben mondható el. A kispartitúrát és CD-t keresők akadálytalanul érhetik el kívánt céljukat, innen is szabad út vezet a könyvek szabadpolcos állományához. A CD-k, videók helybenhasználatát kínáló fonotékát viszont lépcső választja el az előbb említett terektől. Kérésünkre készült ugyan egy rámpa, azonban olyan meredek, hogy használatra alkalmatlan. Ide csak segítséggel tud bejutni a tolókkocsiban ülő.

A polcok magassága ugyancsak meghaladja azt a szintet, amit egy kocsiban lévő ember is kényelmesen elérhet. Sajnos, itt a hely optimális kihasználásának és az olvasóközpontúságnak az elve került összeütközésbe. Ezzel a dilemmával – gondolom – a könyvtárak többsége szembesül az ideális polcmagasság megállapításakor. Hasonló a helyzet a pultok méreteivel is, ahol a mérce az álló és nem ülő ember (beiratkozás, kölcsönzés, fonotéka).

Fontos, hogy legyen egy adott intézményben mosdó és a mozgássérült számára az sem mindegy, hogy milyen. Aki tolókkocsival kénytelen közlekedni, annak több hely kell. Mosdóink ilyen szempontból tágasak, de nem kifejezetten mozgássérültek számára készültek.

Említettük már látássérült olvasóinkat. Számukra ugyancsak lényeges, hogyan juthatnak be a könyvtárba. Őket a bejáratnál műemlék lépcsősor fogadja. Korlát létesítését a lépcsőn található biztonsági kapu gátolja. A kapu elhelyezésére sajnos hosszas mérlegelés után sem találtunk más megoldást.

Olvasóinknak ez a csoportja leginkább CD-t kölcsönöz vagy hallgat a fonotékában. A kölcsönözhető és a helyben hallgatható állomány is az emeleten van. Ők a lift helyett gyakran a széles csigalépcsőt veszik igénybe. Itt ugyan van korlát, de a lépcső elkeskenyedő oldalán. A fal mellett nincs. A lépcső szélessége és a fokok közti távolság némiképp ellensúlyozza ezt a hiányosságot. (Itt is a műemlékvédelem szólt közbe.)

A könyvtár fizikai megközelíthetősége igen fontos, de ne tévesszük szem elől, hogy a látogató információért jön a könyvtárba. Az információhoz való hozzáférés a hátrányos helyzetű ember számára szintén lényegi kérdés. Ismét érdemes a törvényt idézni: „Hozzáférhető az információ akkor, ha azt a fogyatékos személy érzékelheti és az biztosítja számára a megfelelő értelmezés lehetőségét.”

Látássérült olvasóinknak a CD kiválasztásához a könyvtáros segítségét kell igénybe venniük, nem rendelkezünk ugyanis semmilyen speciális eszközzel, amely az állományban való tájékozódást számunkra lehetővé tenné. Ennek a helyzetnek vannak „előnyei” is, hiszen óhatatlanul kontaktus létesül egészséges és látássérült olvasóink között. Az igazi megoldás legalább egy olvasógép beszerzése lenne, mely a gépben lévő információkat beolvassa. Ebben a könyvtár kérheti az „Informatika a látássérültekért Alapítvány” támogatását pályázat formájában. Ez az eszköz nem csupán az adatbázisban való önálló keresést tenné lehetővé, hanem a szakirodalom olvasását is. Konkrét példával szeretném érzékeltetni, mennyire szükséges lenne egy ilyen munkaállomás létesítése a gyengénlátók számára.

R. L. olvasónk felnőtt korában vesztette el a szeme világát. Ez nem gátolja őt abban, hogy teljes életet éljen. Olvas, könyvet ír, zenét hallgat, utazik. Hozzánk kb. egy hónapja jár. Kétnaponta megjelenik kedves, szelíd társa, egy szép farkaskutya kíséretében. CD-ket kölcsönöz, ami a könyvtáros aktív közreműködésével történik. A közösen kiválasztott CD borítójáról a

könyvtáros diktafonra olvassa a szükséges adatokat, ellenőrzi, hogy a CD-k a borítónak megfelelő sorrendben vannak-e a dobozban. Ez meglehetősen időigényes művelet. A könyvtáros készséggel segít, de közben kénytelen a többi olvasót türelemre inteni.

Nyilvánvaló, hogy ezen a módon csak a legszükségesebb információk szerezhetők be, föl sem merülhet egy témában való kutatás lehetősége a nem látó könyvtárhasználó számára.

A következő év kiemelt témája nem csupán kötelezettségeket ró a könyvtárakra, hanem lehetőségeket is ad arra, hogy bemutakozzunk, rendezvényekkel hívjuk fel a hátrányos helyzetű emberek figyelmét a könyvtárra, mint a művelődés, szórakozás fontos intézményére.

A Zenei Gyűjtemény hagyományai közé tartozik, hogy rendszeresen koncertekkel csalogatja falai közé az érdeklődőket. Ismerünk olyan régizene együttest, melynek tagjai gyengénlátók. Koncertező szólóművészeink között is van látássérült, a Homeros Énekkar tagjai is azok... Szeretnénk egy koncerttel megajándékozni látássérült embertársainkat, ahol a zenét megszólaltató művészek is sorstársak. Ez biztatást, erőt adna hallgatóinknak.

A mozgássérült olvasók tartalmi tájékozódása már kedvezőbb képet mutat. A könyvtár adatbázisában mindenki szabadon kereshet. Igaz, az IFLA kiáltványában megfogalmazott elveket még nem tudtuk gyakorlatra váltani, nevezetesen „az Internethez történő korlátozás nélküli hozzáférés” lehetőségét olvasóink számára megteremteni.

Szándékosan nem szóltunk arról a szolgáltatásról, mely már a Szabó Ervin Könyvtár hálózatában sok helyen működik: a dokumentumok házhoz szállításáról a lakáshoz kötött idős és beteg olvasóknak. Ennek oka, hogy nálunk többnyire hosszas válogatás előzi meg a megfelelő mű kiválasztását, amit kizárólag az olvasó tud megtenni. Lehetséges, hogy az Internet ebben is előrelépést fog jelenteni, hiszen az olvasó már most is tájékozódhat otthonról is a könyvtár anyagáról. Ezzel a kérdéssel még érdemben nem foglalkoztunk. Valószínű, hogy hosszú távon el kell gondolkodnunk rajta, még akkor is, ha olvasóink nem csupán egyetlen kerületből, hanem a város minden pontjáról felkeresnek minket.

Befejezésül álljon itt néhány gondolat Kokas Klárától, a kiváló zenepedagógustól a zene gyógyító hatásáról: „A zene igazi érzelmekre vezet. Az igaziak nem szentimentális rezegtetésekből és andalító dalszövegekből származnak, hanem az ihletés erejéből szült valódi értékek. Ha teljes a befogadás, az ihletésből fakadt zene (akár népzene, akár leírt kompozíció, akár improvizáció) a lélek mély rétegeiben a csönddel hasonlatos figyelemben a személyiség legfinomabb rétegeibe jut el. Hatása így gyógyító. Segíthet a kibontáshoz, a megnyíláshoz, az elcsöztétített zavarok, görcsös félelmek felismeréséhez. Megnézem, körültapintom, s ha úgy tetszik, megmutatom megérett társaknak. Szavak nélkül. Mert a zene bűvöletében, katartikus élményeiben képessé válok erre. A társak is képessé válnak az empátiás figyelemre. Vagy azért, mert magukra ismernek a másik kiömlő fájdalomában. Vagy, mert jobbak lettek a tiszta, önzetlen szeretet hatására, amelyről a zenében üzenetet kaptak.”

Liszka Zsuzsanna

Megkérdeztük... **mit vár régióigazgatóként 2003-tól?**

Szecsei Lászlóné – Kelet-pesti régió

2003-ban jelentős változás előtt állunk. Évek óta beszélünk a gépesítés fontosságáról, az új évben végre sor kerül a régen várt fejlesztésre. A többi régióval együtt a miénk is csatlakozik a Corvinához. Az eredményes átalakulás érdekében egy sor feladatot kell szoros határidőre és nagy pontossággal megoldanunk:

- gépre kell vinnünk a még nem honosított állományokat;
- a régiós adatbázist konvertálnunk kell a Corvinába;

- a TextLib-bel kölcsönző X/4-es könyvtárnak át kell állnia Corvinára;
- a már honosított és megfelelő gépi háttérrel rendelkező egységeknek meg kell kezdeniük a gépi kölcsönzést.

Természetesen, mindezen változások technikai, műszaki és személyi feltételeinek megteremtése a mi feladatunk lesz.

Fontosnak tartom, hogy a változásokhoz kapcsolódó munkálatok során felmerülő szakmai, ügyviteli és szervezeti kérdéseket idejében felismerjük és azokra a helyes döntéseket segítő válaszokat megadjuk.

Tervezzük a XVI. Kerületi Rákosi úti, valamint a XVII. Kerületi Péceli úti könyvtárunk teljes felújítását, funkcióváltását és szolgáltatásainak megújítását. Reméljük, hogy a felújítás után kívül belül megszépült, kisebb, de használhatóbb állományú és modern technikai háttérű könyvtárakat nyithatunk meg.

Az idei év első negyedében bezárjuk két kis forgalmú egységünket. A XIV/3-as Róna utcai és a X/2-es Hatház utcai könyvtár állományát a kerületek átveszik és valamilyen formában a könyvtárakat is tovább működtetik: civil szervezet által a XIV., és iskolák által a X. kerületben.

Miután 2002-ben megtörtént a régió könyvtárainak besorolása, fontosnak tartom az egyes egységek funkcióinak újragondolását, pontos meghatározását és ennek konzekvensebb szervezőmunkával történő alátámasztását. El kell készítenünk az I., II., és III. típusú könyvtárak gyűjtőköri szabályzatát. Ez a munka is ránk vár 2003-ban.

Az egyes könyvtárak megnövekedett feladatai miatt (pl. Internet oktatás, felügyelet) felül kell vizsgálnunk a tavaly kialakított munkaerő-struktúrát is.

Mindezen feladatok sikeres elvégzéséhez erőt, kitartást kívánok mindnyájunknak. Bízom a közös munka sikerében, együtt legyőzzük a ránk váró nehézségeket.

RÓLUNK ÍRTÁK....

Digitalizálják a keresettebb műveket

Megújul 2008-ig a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár összes kerületi bibliotékája

Másfél éve adták át a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) megújult központi épületét, de időközben belekezdtek a több mint félszáz kerületi bibliotéka átépítésébe. A nagyszabású projektről, az Internetes katalógusról, a legkeresettebb művek digitalizálásáról, a Millenáris Parkban megnyílt információs központról kérdeztük Fodor Péter főigazgatót.

Stark R. László

„A megnyitás utáni időkből majd negyvenezzerrel nőtt a beiratkozottak száma, ez is jelzi, hogy a főváros közönsége naponta visszaigazolja; érdemes egy kulturális intézménybe beruházni hárommilliárdot” – mondja Fodor Péter főigazgató. Létrejött a nemzetközi összehasonlításban is korszerű bibliotéka, amely szolgáltatásaival, programjaival résztvevője a város kultu-

rális életének. A médiatár, a gyerekkönyvtár mellett népszerű a böngészde, az Internet, a tizenegy olvasóterem, kedvelt találkozóhelyé vált a kávézó. Ötszöröse emelkedett az olvasói férőhelyek száma. A korszerű könyvtár és információs központ népszerű a látogatók között, hiszen napi négy- hatezer látogató keresi fel.

„De nemcsak a palota-könyvtár újult meg, hanem folyamatosan változik a szer-

vezet és a korszerű szolgáltatásokon alapuló működtetés olvasóbarát szemlélete is. Annál szembetűnőbb a földrajzilag is széttagolt tagkönyvtári hálózat állapota – teszi hozzá a főigazgató. Ezért a központi könyvtár elkészülte után fejlesztési koncepciót dolgoztunk ki a hálózat fejlesztésére, melyet a főváros kulturális bizottsága támogatólag elfogadott.

Felmértük az épületek, gyűjtemények állapotát, informatikai háttérét, személyi

feltételeit. Kikértük a munkatársak véleményét. Célunk az, hogy minőségi, területileg is egyenletesebb eloszlású könyvtári ellátás legyen a városban, amit felújított vagy új épületekben szeretnénk biztosítani, lehetőleg közel a közlekedési csomópontokhoz. Nem pusztán festés-mázolásról van szó, hanem kellemes, átjárható és átlátható, korszerű környezet megteremtéséről, tartalmi megújulásról. Olyan informatikai szolgáltatás bevezetésére készülünk, hogy bárki bármelyik FSZEK bármelyik fiókjában, de akár Internetről is gombnyomásra megtudja, hol találja meg a hálózatban a keresett könyvet. A Széchenyi programból elnyert közel hatvanmillióból már 24 helyen működik Internet-hozzáférési lehetőség."

Még az idei év első felében kibocsátanak olyan olvasójegyet, ami több könyvtárban is kölcsönzésre jogosít. 2002-ben megújult a Nagykőrösi úton az óbudaí Fő téren, Gazdagréten,

a Kálvária téren lévő könyvtár. Új helyen, nagyobb alapterületen nyitották meg a Babits Mihály könyvtárat Káposztásmegyeren. Büszkék a pesterszébeti Bíró Mihály úton átadott könyvtárra, hiszen 1986 óta nem építettek új könyvtárpéldét. A könyvtárak megújulása a főváros, a kerületek komoly összefogásával valósult meg. A közeljövőben átadják a felújított, ezer négyzetméteres XVIII. kerületi Thököly úti könyvtárat.

Az idei tervekben is több tagkönyvtár átépítése, megújítása szerepel. A FSZEK menedzsmentje már előkészített egy másik nagy ívű projektet is. Új információs központ és könyvtár létesítését tervezi a Millenáris Parkban.

Folyamatosan zajlik és a tervek szerint 2008-ban fejeződik be a kor követelményeinek megfelelő tagkönyvtári hálózat kiépítése. Eközben a jelenlegi hatvanhatról ötvenötre csökken a fiókkönyvtárak száma. Ez természetesen nem

mindig találkozik, nem található az érintett könyvtárkölcsönzőkhöz közelebb lakó olvasók tetszésével. Ez érthető. Ezért sok helyütt: átadják az állományt civil szervezeteknek, nyugdíjasházaknak és ezek munkáját szakmailag segítik. A múlt évben régi-új szolgáltatást indítottak a főváros támogatásával. A könyvet házhoz program keretében ma már tizennégy kerületben a szociális gondozókkal együttműködve viszik ki az idős, mozgáskorlátozott emberekhez a kért köteteket.

Továbbra is gondot okoz, hogy a növekvő könyvtárak kevesebb dokumentum beszerzését teszik lehetővé, ez sok esetben a könyvtárhasználók kritikáját is kiváltja. Ez arra készteti az intézményt, hogy többek között a Neumann-házzal összefogva digitalizálja azokat a könyveket, amelyek a leggyakrabban keresettek.

/M. Hírlap 2003. 02. 24./

Internethasználat a könyvtárban

Kedves Kollégák!

A Híradó szerkesztősége – szándéka szerint – cikksorozatot tervez az Internetszolgáltatás tapasztalatairól. Várjuk mindazok hozzászólását, kérdésfelvetését, szöszszeneteit, akiknek véleményük, közlendőjük van ezzel a témával kapcsolatban.

Vitaindítóként – helyhiány miatt – csak egyetlen cikk közlésére nyílik mód, de a sorozatot folytatjuk!

Vázlat az Internet használatról

Anélkül, hogy a fogadatlan prókátor szerepét magamra kívánnám venni, papírra vettem ezt a vázlatot az Internet használat múltjáról, jelenéről és közelebbi jövőjéről. Az alább felsorolt esetleges korábbi és jelenlegi nehézségek úgy gondolom könnyen megoldhatók, ha ismerjük és időben felismerjük a felhasználók problémáit, az Internet használat akadályait, ennek érdekében igyekszem az esetleges nehézségekre megoldást is ajánlani. Előljáróban a legfontosabbnak azt tartom megjegyezni, hogy jelentős szerepet tölthetnek be a jövőben azok a leírások, melyek segítik a könyvtárosok munkáját, akár csak adataikkal is, hiszen nem mozgunk még mindannyian otthonosan a számítógép és az Internet világában. Ezek a leírások abban az

esetben is szükségesek, ha – mint a napokban könyvtárunkban is megtörtént – az olvasó a kölcsönző pultnál érdeklődik az Internet kapcsolat jellegéről és sebességéről.

Vázlatomban a múlttól a jövő felé haladnék, az IKB pályázattól, a SZTAKI-n keresztül az Informatikai Osztályon és a kerületi könyvtár(ak)on át a felhasználóig.

IKB és SZTAKI

A mai napig elérhető az IKB oldalán a pályázat leírása, azonban sem itt, sem a SZTAKI oldalán nem kapunk arra vonatkozóan tételes leírást, hogy a FSZEK milyen szolgáltatás birtokába jutott a múlt évi pályázat révén. Mivel az IKB-tól és a SZTAKI-tól indult a jelenlegi Internet szolgáltatás, ezért nem hiábavaló megismernedni az általuk kiírt pályázat és felügyelt szolgáltatás lehetőségeivel. Ez az információ nagy vonalakban ismertethetné lehetőségeinket, hogy az olvasók részéről felmerülő böngészésen túli szolgáltatások melyike érhető el a könyvtárak számára (pl. ftp, e-mail, chat, telnet). Természetesen ezen szolgáltatások többsége – köztük a múltban már megoldódott chat kérdése – részét képezi az Internetes szolgáltatásoknak, azonban időnként számunkra értelmezhetetlen hibaüzenetekbe ütközünk a Windows XP részéről, melynek jellegére nem tudunk megnyugtató választ adni felhasználóinknak.

FSZEK

A könyvtárak Internet szolgáltatásának lehetőségeit, a számítógép beállításait az Informatikai Osztály ismeri és felügyeli. A szolgáltatás jellege miatt fontosnak tartjuk, hogy felhasználóink kérdéseire pontos válaszokat tudjunk adni, ennek érdekében szükségesnek tartjuk egy, a könyvtárakra érvényes „Internet használati szabályzat” megfogalmazását, mely kiterjed az Internet könyvtárban igénybe vehető szolgáltatásaira és a használható programokra.

Az image-fájl (a Windows XP beállításait tartalmazó fájlok) segítségével az operációs rendszer védve van a felhasználók próbálkozásaitól, hogy különböző, esetleg nem könyvtári gépekre való programokat telepítsenek. Sajnos azonban ez esetenként hátrányokat is okoz, hiszen nem tudjuk telepíteni azokat a fájlkezelő, zene- ill. videó-lejátszó programokat sem, amelyekre az olvasóknak az Internet böngészés során szükségük lehet, és amelyeket korábban a felhasználó akár maga is telepíthetett a számítógépre. Most látjuk csak igazán az érdeklődések sokrétűségét! Természetesen ezek a programok csak jogtiszt formában kerülhetnek a számítógépekre, azonban a szolgáltatás teljessé válásához elengedhetetlenek. Ha nem is lehet minden igényre előre gondolni és felkészülni, de ha az igény már realizálódott, vagyis az olvasó sikertelenül próbálkozott egy fájl futtatásával, akkor igyekeznünk kell megoldani a problémát. Ennek során a könyvtárosoknak írásban kell jelezniük problémájukat az Informatikai Osztálynak, tehát a könyvtáros feladatát abban látom az ilyen esetben, hogy közvetítsen az olvasó és az Informatikai Osztály között.

Sajnos a „windows-os” programok néhány esetben nem megfelelően működnek, például a Windows Media Player csak abban az esetben indítja el a szabványos windows media fájlokat, ha a lejátszás a böngésző felületén történik. Amikor a Windows Media Player önálló programként indul, akkor a program hibaüzenetet jelenít meg és a fájl lejátszása meghúszik.

Azok a fájl típusok, melyek nem tartoznak a Windowshoz, pillanatnyilag sajnos nem játszhatók le, például a mind több Internet oldalon feltűnő DivX formátumú (videó) fájlok, melyhez külön program szükséges. Ezeket a programokat, melyek nem tartoznak a Windows XP-hez az image-fájl részévé kell tenni, hogy mind több szolgáltatás legyen elérhető felhasználóinknak.

Kellemetlen tapasztalatunk ez ügyben, hogy felhasználóink éppen olyan oldalra találtak rá, melyeken a két fentebb említett formátumban párhuzamosan voltak elérhetőek a dokumentumok (nevezetesen zenei videóklippek, <http://www.pheer.com/video.php>) és egyik fájlt sem sikerült megnyitnunk.

Csak javaslatképpen sorolnék fel néhány beszerzésre érdemes programot, melyek segíthetnének a fentebb leírt problémák orvoslásában:

- képnézegető: a Windows XP része;
- képszerkesztő: Xn View (a Total Commander kiegészítője), Irfan View 3.51;
- fájlkezelő: Total (ex-Windows) Commander 5.50;
- pdf-néző: Acrobat Reader 5.0 (ez a program jelenleg is elérhető a számítógépeken);
- DivX videolejátszó: DivX Pro Video Bundle 5.0.2;
- zenelejátszó: WinAmp 2.75.

Végül egy program szükségességét emelném még ki, mégpedig a NEPTUN-ét, melynek segítségével a főiskolások és egyetemisták például tantárgy- és vizsgafelvételüket végezhetik el. Sok esetben ezeket az igényeket sajnos nem tudtuk kielégíteni – noha jogos az igény, hogy a könyvtárban ez a lehetőség elérhető legyen, hiszen a könyvtári Internet használatot legtöbb esetben azok veszik igénybe, akiknek nincs otthon Internet kapcsolatuk, sőt sokszor még számítógépük sem. És mivel mind több főiskola és egyetem egyedüli lehetőségként az Internetes jelentkezések felé orientálódik, ezért ezeket az új módszereket a magunk hasznára kell fordítanunk, ezzel is előmozdítva az egyre színvonalasabb Internet hozzáférést, hiszen a világháló lehetőségei napról napra bővülnek.

Az olvasó nézőpontja – elvárásai

Időnként nehéz eldönteni, hogy az olvasó elvárása mikor tekinthető Internetes alapszolgáltatásnak és mikor helyesebb inkább „extrának” minősíteni. Ha az operációs rendszert és a programok beállításait készen kapják a könyvtárak és azon nem lehet változtatni, akkor szorosabb kapcsolat kialakítására van szükség az Informatikai Osztállyal és esetleg valahol fórumot kellene (talán a Központ oldalán?) teremteni, hogy a felmerülő kérdéseket mielőbb orvosolni tudjuk. Hasznos lenne ez azért is, mert az e-mail olvasóinak száma, még ha körlevél is, kicsi – emellett egy nyílt topic vagyis a www.index.hu oldalaihoz hasonló fórum gyorsabb és szélesebb körű információáramlást tesz lehetővé, melynek segítségével a mindennapi problémák kezelhetőbbé válnának és így a FSZEK Internet szolgáltatása is hatékonyabb lehet.

Csámpai Zoltán
X/4. könyvtár

IHM-ITP-5 pályázat nyertesei

Babákné Kálmán Mariann
Balogh András László
Bébiné Virág Mária
Béres Ildikó
Csoma Éva
Erdélyi Annamária
Földes Szilvia
Földvári Zsuzsanna
Gerbner Mihály
Grnák Márta
Guzsalovits Andrea
Horváthné Jakubecz Ilona
Kapuvári Zsuzsanna Györgyi
Kertész Krisztián
Kiss Attila
Kiss Borbála
Kiss Katalin
Koncz Károly
Krett Zoltán
Kukor Ferenc

Kurucz Julianna
Nagy Anna
Nagy Zita
Oláh Krisztina
Parádiné Csabonyi Klára
Pesti Ernő
Risztné Marácz Csilla Katalin
Sándor Tibor
Sántha Tiborné
Szabó Ágnes
Szabó Sándor
Szer Kálmánné
Szeredai Péter László
Szilágyi Judit Erzsébet
Tankó Tünde
Téchy Tünde
Tiszai Ilona
Török Anita
Zombory Pirooska

Megújult – új – könyvtáraink

Első tapasztalatok az új Babits könyvtárban

Már féléve nyitottuk meg az új könyvtárat Káposztásmegyeren. A jót könnyű megszokni, de én még most is jóleső érzéssel veszem tudomásul, hogy nem kell attól tartanom, hogy beleütközöm a pultba, az újságtartóba, a polcokba, az emberekbe vagy a kolléganőmbe. Olvasóinknak és nekünk kényelmes, tág terünk van mozgásra, böngészésre, olvasásra, vagy rakodásra. Nagyon sokan jönnek idősek és fiatalok egyaránt, örülnek a szép új könyvtárnak, és szívesen használják. Taglétszámunk megduplázódott, és szép számmal vannak olyanok akik csak nézelődni, újságot olvasni, vagy Internetezni akarnak. Apropos Internet, nagy sikere van új szolgáltatásunknak, sokan és rendszeresen szörföznek a világhálón.

A gyerekek hamar megszerették a számukra kialakított sarkot, szívesen olvasgatnak, játszanak a játékokkal, és kezűgyességüket is kipróbálhatják minden hónapban egyszer, amikor Barkócziné, Anna néni népművész tart részükre foglalkozást.

Nagy sikere van a kibővült folyóirat-olvasó résznek, szintén sokan veszik igénybe.

Mindig keresettek voltak az AV dokumentumok, ezért örömmel fogadták a CD-ROM és DVD szolgáltatásaink bevezetését.

Összefoglalva csak azt tudjuk mondani, hogy igenis szükség volt Káposztásnak egy új szép korszerű könyvtárra.

Szombathelyi Ervin

Nagyszében tér

Átadták a megújult Gazdagréti Könyvtárat

A gazdagréti lakótelep építkezésének befejezésekor, az első lakók költözésével egy időben nyitotta meg a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár új fiókkönyvtárát 1987 augusztusában, egy öt emeletes panelház árkádjainak beépítésével, 256 m²-en. Az akkori megnyitó ünnepségen egybegyűltek nem gondolták, hogy az eleve könyvtárnak épült helyiségek megújítására tizenöt év múlva fog csak sor kerülni.

A lakótelep „kapujában” lévő intézmény ún. családi könyvtárként működött, azaz igyekezett könyveit a közönség érdeklődéséhez igazodva, témák szerinti csoportosításban elhelyezni és kínálni. Már az első évben több mint kétezer beiratkozott olvasónk lett, és ez az érdeklődés azóta is folyamatos. Látogatóink, kölcsönzőink fele gyerek, óvodás, iskolás. Az itt felnövő fiatalok mindegyike járt a könyvtárban. Az iskolákkal, óvodákkal rendszeres napi kapcsolatban állunk: könyvtárbemutatók, könyvtári játékok, vetélkedők, rajzverse-

nyek, író-olvasó találkozók, könyvbemutatók – nyugodtan mondhatjuk – százait rendeztük meg az elmúlt években. Az első között szerveztünk a fővárosban nyári olvasótáborokat a szünidőt a lakótelepen töltő gyerekeknek, sőt éveken keresztül a Mikulás is nagyon sok kicsit itt látogatott meg.

Nagy figyelemmel és tisztelettel foglalkozunk az itt élő idős emberekkel. A nyugdíjasházban letéti könyvtárat, kihelyezett kölcsönzést működtettünk, és rendszeres volt a könyvek házhoz szállítása is. Ezekhez nagyon nagy segítséget jelentett a fővárosi és a kerületi önkormányzat támogatása. Reméljük – és ez szándékunk –, hogy a főváros kulturális esélyegyenlőtlenségek csökkentését célzó programja keretében, együttműködve a kerületi önkormányzattal, hamarosan ez a könyvtár is bekapcsolódhat a Könyvet-házhoz programba.

Öröm számunkra, hogy a tizenöt éves születésnapját ünneplő könyvtár megújult,

megszépült környezetben, tartalmi korszerűsítés után ismét megnyílhatott. A felújítás során a fűtéskorszerűsítés, a szennyvízelvezetés hibáinak kijavítása, az elektromos hálózat felújítása is megtörtént. Újjávarázsoltuk a könyvtári polcokat, újak a bútorok, a festés és a burkolat. A lehetőségekhez képest módosítottunk a belső téren, pár négyzetméterrel megnövelve a kölcsönzői övezetet.

Az állomány átalakítása, korszerűsítése során szándékunk volt megfelelni az új kihívásoknak. Ennek jegyében alakítottuk az állományt, és így 18 ezer kötet könyv, kézikönyvtár, számítógépes katalógus, negyvenféle folyóirat, kölcsönözhető videofilmekek állnak az érdeklődők rendelkezésére.

Fénymásolást is végzünk. Új szolgáltatás-ként elkezdjük a zenei CD-k kölcsönzését. Mivel napjaink meghatározó tényezője az információhoz való minél gyorsabb hozzájutás, örömeinkre szolgál, hogy – az IKB pályázaton nyert gépeken – ingyenes Internet-hozzáférést biztosíthatunk beiratkozott olvasóinknak. A könyvtár nyitvatartási idejében öt gép áll az érdeklődők rendelkezésére.

Az itt élők igényeihez igyekeztünk alakítani a nyitvatartási időt is. A jövőben péntek délután is – 19 óráig – az érdeklődők rendelkezésére állunk. A megújult könyvtárat december 14-én vehették birtokba az olvasók.

/Könyvtári Levelező/lap, 2002. december/

Együtt és mégis külön

Volt Óbudán a Fő téren két könyvtár. Pontosabban van még most is, de mára a kettő egynek számít. Ha bárki e felől kérdez minket, azt szoktuk mondani, hogy a Fő téren egy könyvtár van, csak valami félreértés folytán két helyen működik.

A Fő tér 2. elhúzódo felújítása, a Fő tér 5. részleges felújítása, a nyári zárva tartás, a honosítás, valamint az azt megelőző duplumosítás ragyogó alkalmat teremtett 2002. nyarán arra, hogy elgondolkozzunk a könyvtár jövőjéről. Azt tudtuk, hogy nem akarjuk ott folytatni, ahol a munkálatok előtt abbahagytuk. úgy gondoltuk, hogy ha feladataiban markánsan elkülönül egyik hely a másiktól, ezzel nemcsak az olvasók eligazodását könnyítjük meg, hanem a mi munkánkat is, és nem utolsó sorban hatékonyabbá tehetjük a könyvtár működését.

Nagyon egyszerűen fogalmazva az egyik felünk a csendes, a másik felünk a zajos övezet.

A csendes a Fő tér 2. jelenti, itt található a szakirodalmi állomány, minden idegenelvű könyv, a kézikönyvtár, a folyóirat-

olvasó, itt lehet számítógépet használni, Internetezni.

A zajos övezet a Fő tér 5-ben van, ide helyeztük a teljes szépirodalmat, a gyermekkönyveket, az olvasmányos ismeretterjesztő könyveket, valamint a CD, CD-ROM és videó állományt.

Egyszerűsítettük az adminisztrációt is. Beiratkozás csak a Fő tér 5-ben van, az itt kapott olvasójeggyel viszont a könyvtár mindkét felét lehet használni.

Lassan féleve működünk ebben az új felállításban. Úgy tűnik, a könyvtár tartalmi átalakítása jól sikerült, erre nézve naponta kapunk visszaigazolást az olvasóktól.

Bár ők is tudják, mi is tudjuk, hogy az igazán tökéletes, minden igényt kielégítő megoldást a könyvtáregyesítés jelentené egy új helyen, valahol Óbuda központjában.

De addig, sajnos, még párat aludni kell.

Varró Erika
III/7. könyvtár kollégáinak nevében

Felújították a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Kálvária téri könyvtárát

Az 1951-ben alapított könyvtárat utoljára 1988-ban újították fel, amikor a két külön épületben működő gyermek- és felnőtt könyvtárat ún. kétfedeles könyvtárrá alakították át.

A nagyobb alapterületű, 294 m²-es részben a családi könyvtár, a kisebb alapterületű, 99 m²-es részben pedig a kézikönyvtár kapott helyet.

A könyvtár Középső-Józsefvárosban, annak leromlott állapotú részén, de egy viszonylag fiatal, húszéves lakótelep szomszédságában működik. Hatóköre kiterjed a Tisztviselőtelepre, sőt a Ganz-Mávag Művelődési Házának eladása és az ott működő könyvtár megszüntetése óta a Mávag Kolóniára is. A lakóterület minőségére jellemző, hogy 39 ezer lakásának csak 64 százaléka komfortos. A lakások 45 százaléka egyszobás, és ezekben átlagosan 1,7 lakó lakik (az 1990 évi népszámlálás adatai). A könyvtár vonzáskörzetében kilenc általános iskola, több óvoda és öt középiskola működik.

A lakosság jórészt anyagilag és szociálisan hátrányos helyzetű, magas az etnikai kisebbség aránya. Ugyanakkor a környék lakossága vegyes összetételű, iskolázottságában, kulturális igényeiben is sokszínű.

A könyvtárat 2001-ben igénybe vevők összetétele az 1201 fő beiratkozott olvasó alapján:

gyermek	30%
középiskolás	13%
főiskolás	6%
aktív korú	21,5%
nyugdíjas	26%
egyéb	3%

A 2002. évi felújítás során nemcsak festés-mázolás és burkolatcsere, hanem fűtéskorszerűsítés is történt, és a teljes elektromos

hálózatot kicserélték. A fővárosi önkormányzat biztosította az átalakítás költségét, a kerületi önkormányzat a bútorzat megújításához járult hozzá.

Az eddig két épületben, a Kálvária tér 12. és 13. szám alatt működő könyvtárat egy épületben, a Kálvária tér 12. szám alatt alakítottuk ki. A kézikönyvtár új elhelyezése nyugodt teret biztosít az információkereséshez, feladatmegoldáshoz, a kutakodáshoz és az új szolgáltatáshoz, az ingyenes Internethasználatához.

A régi felnőttkölcsonzó is átalakult, helyet adva az új „gyermekkuckónak” is. Nemcsak a könyvtár belső képe frissült fel, hanem állománya is. Több mint kilencezer kötet könyvet töröltünk, és addig csak helyben használható szakkönyveket, kézikönyveket tettünk kölcsönözhetővé.

Az állomány átrendezésénél és a szolgáltatások kialakításánál az volt a célunk, hogy olvasóink könyvtárunkkal szemben támasztott növekvő igényeit minél jobban ki tudja elégíteni.

Ennek megfelelően alakítottuk állományunkat és szolgáltatásainkat:

- 17 343 kötet könyv
- 38 féle folyóirat
- kézikönyvtár és helyben-használat
- gyermekkönyvtári rész
- roma irodalmi különgyűjtemény
- vállalkozási információs gyűjtemény
- Internethasználat
- számítógépes katalógus
- fénymásolási lehetőség
- videokölcsönzés
- CD és CD-ROM kölcsönzés

Nyitvatartási időnket is az itt élő emberek igényeihez igazítottuk, ezért a hét minden munkanapján nyitva tartunk. (Hétfőn, szerdán és pénteken 14-től 19, kedden 9-től 14, csütörtökön 10-től 14 óráig.)

/Könyvtári Levelező/lap, 2003. január/

Előzetes a Bíró Mihály úti könyvtárról

15 éve ez az első olyan könyvtár az egész hálózatban, amely vadonatúj épületbe tudott költözni. A Vörösmarty utcai helyiség az utolsó 6-7 évben egyre inkább alkalmatlanná vált – az épület külső-belső rohamos pusztulása miatt – könyvtári célú működésre. Kinőtünk a polcokat, és a teret is. Bár ilyen körülmények között senki nem gondolt komoly léptékű számítógépesítésre, ha gondolt volna – sehoiva se tudtunk volna több gépet jól elhelyezni. A terület legnagyobb Szabó Ervin Könyvtára, a volt főkönyvtár, fennállásának 53 éve alatt ez a negyedik hely, ahova költözött. Mindig Pesterzsébet központjában volt a könyvtár, a költözködések mintegy 500 m-es körben zajlottak le.

Bíró Mihály

Vörösmarty

Nyitás ideje: 2003. január 27.	1986
Alapterület: 495 m ²	396 m ²
Dokumentumállomány – könyv: 30 000 kötet – folyóirat: 60 féle – videó – CD: 3 000 AV – egyéb	
Szolgáltatások – fénymásolás: igen – számítógépe-használat: igen közvetítéssel – Internet: igen – Új szolgáltatások: Internet-használat, DVD-kölcsönzés + újdonság még: hosszabb nyitva tartási idő (a hét négy napja helyett öt napon, az eddigi 24 óra helyett 30 óra), számítógépes katalógus, a hónap meghatározott szombatjain kisiskolásoknak foglalkozások	igen nem, ill. egy gépen a TextLib-használat könyvtárosi nem
Állapot – épület: egy nagy tér – bútorok: vadonatúj bútorok és pult	kétszintes Merabona

Berta Éva

Programok a könyvtárban

A Böszörményi úti Szabó Ervin könyvtár igyekszik minden ünnep kapcsán programmal kedveskedni olvasóinak, s mivel február a farsang hónapja, természetesen a gyerekeké volt a főszerep február 22-én délelőtt. Nagyszabású álarckészítés, rajzolás, festés és persze rohangálás helyszíne volt a gyerekkönyvtár. A gyerekkönyvtáros, Gerebenné Tóth Éva, elmondta, hogy mostanra már hagyománya van a különböző ünnepekhez kötődő kézműves-foglalkozásoknak, hiszen karácsonykor is készítettek ajándékot a szülőknek, gyereknapon rendszeresen meglepik az ifjú könyvtárlátogatók saját magukat valamivel, s készülnek a közelgő anyák napjára is.

Ezen a délelőttön egy lelkes szülő, Kissné Berecz Judit segédkezett az igen profinak tűnő maszkok elkészítésében, hiszen nemcsak amolyan papíralarcok készültek, hanem a kézműves

Így készült az álarc

dolgokban jártas háromgyermekes anyuka gipszből öntötte a vállalkozó kedvű csemetékre őket. Amíg az alkotások a kályhán száradtak, azok leendő viselői papírkardokkal vívták a maguk csatáját a könyvek között rohangálva. A békésebbek a rajzolás illetve festés mellett döntöttek, melynek eredménye sok gyönyörű alkotás lett és megszületni látszott a „testfestés” egy gyermek-változata is a szülők nagy öröme-re...

Gerebenné Tóth Éva elmondta, hogy folyamatosan vannak olyan játékok a gyermekkönyvtárban, melyek célja a gyerekek olvasásra nevelése, illetve könyvtárhasználatának fejlesztése. A Hólabda-játék például arra ösztökéli őket, hogy a könyveket minél figyelmesebben olvassák, s tudjanak válaszolni később azzal kapcsolatos kérdésekre. Egy másik

pedig a kézikönyvek használatára tanítja meg az ifjabbakat. Most induló ötletként Nekem tetszett címmel egymásnak ajánlhatják a könyvtár ifjú látogatói a könyveket, ehhez annyit kell tenniük, hogy egy rövid kis beszámolót írnak a műről, melyet bárki elolvashat. Gyerekcsoportokat is fogad a könyvtár, a foglalkozásokon megismerkednek a hellyel, megtanulják, hogyan használják praktikusán az állományt, s milyen könyvekért érdemes eljönniük. Többek tapasztalata, hogy a kerületben működő iskolai könyvtárak nagyon színvonalasak, mind állomány, mind környezet és infrastruktúra szempontjából.

Velük együttműködve, egymást kiegészítve nagyon jó gyerekkönyvtári ellátást lehet biztosítani, s úgy tűnik, ez itt a Hegyvidéken megvalósulóban van.

Természetesen tervekben sincs hiány, hiszen mint Szatmári Istvánné, a Böszörményi úti könyvtár vezetője elmondta, készülnek egy vetélkedőre a Rákóczi szabadságharccal kapcsolatban, melyhez csatlakoznak az iskolai könyvtárak is. A vetélkedő „Istennel a hazáért és szabadságért” címmel március közepén indul. Ez egy nagyobb szabású program lesz, hiszen havonta egy-egy fordulót tartanak. Minden forduló után győztest hirdetnek, így érdemes bármikor bekapcsolódni a versenybe. Októberben – az utolsó forduló végén – ünnepélyes keretek között külön jutalmazták a vetélkedősorozat legjobbját.

Manapság a könyvtárak többségéből már nem hiányozhat a Internet, s mostantól a XII. kerületi könyvtárból sem fog, hiszen nemrég indult be a felnőtt könyvtárban az ingyenes Internet-használat a Széchenyi-terv egyik pályázatának köszönhetően. Ehhez a rengeteg programhoz, ötlethez és munkához még megfelelőbb környezetet és lehetőséget biztosít majd az Ugocsa mozi helyén létrejövő új könyvtár.

Hámory Zsófia
Hegyvidék

A természet varázsa a XIII/5. Tomori közti gyermekkönyvtárban

Ezzel a címmel hívtuk játékra a mesekedvelő XIII. kerületi gyerekeket az Angyalföldi Gyermek és Ifjúsági Házzal közösen. Séri Judit művelődésszervezővel sikerült egy jó munkakapcsolatot kialakítanunk. Megbeszéltük az időtervet, valamint körvonalaztuk a tartalmi részeket.

2002. májusában a könyvtárba járó leendő harmadik osztályos gyerekek figyelmét hívtuk fel arra, hogy a nyári szünetben olyan meséket olvashatnak el, amelyek a természet szeretetére, a madarak és a virágok ismeretére tanítanak. a pedagógusok is jó partnerek voltak ebben, ezeket a meséket adták ki nyári olvasmányként.

Molnár Andrea: Mese a feledékeny tavaszról

Molnár Andrea: Virágverseny

Molnár Andrea: Madárkert

Kányádi Sándor: Alkalom szüli a tolvajt

Kányádi Sándor: Meddig ér a rigófüty

A jelentkezéseket 2002. Szeptember 20-ig fogadtuk el az iskoláktól. A könyvtár vonzaskörzetében lévő három iskola hét 3. osztálya jelentkezett a játékra, míg a Gyerekházhoz közeli iskolákból csak egy. Ebből azt a tapasztalatot szűrtük le, hogy az évek alatt folyamatosan könyvtárba járó csoportok jól szervezhetőek; a tanítók és a gyerekek számára is hitelesek a rendezvények, foglalkozások, melyekre invitáljuk őket.

A Gyerekház viszont sikeresen pályázott. Az egyik feltételt is teljesítettük, amely egy társintézménnyel közös munkát jelölt meg.

Az első fordulóra októberben került sor a könyvtárban. A folyamatosan érkező osztályok az öt mese alapján készült 13+1-es MESETOTÓ-t töltötték ki. A legjobb eredményt elérő gyerekekből 3 fős csapatok alakultak. A Hegedűs Géza Általános Iskola 3. b. osztálya annyira felkészült, hogy két csapat is képviselte az osztályt. 2002. november 20-án tartottuk a döntő második fordulóját a Gyerekházban.

A csapatoknak az öt mese bármelyikéhez kapcsolódóan egy rajzzal kellett beneveznie. Voltak csapatok, akik 3-4 illusztrációt is készítettek változatos technikákkal. Szinte mindegyik maximális 10 pontot ért el.

A vetélkedő keresztrejtvegyéből, tudós kérdésekből, dramatikus játékból, ökokép készítésből és villámkérdésekből állt.

A csapatok nagyon felkészülten és sikeresen vettek részt a vetélkedőn.

Minden iskola kapott egy Magyarország madarai és lepkéi CD-t ajándékba.

Az 1-3. helyezést elérő gyerekek természetéről szóló könyveket nyertek, a további helyezettek a Süni Egyesület által felajánlott Süni Magazinokat, a Természetbúvár szerkesztőségéből felajánlott lapokat, kutyás képeslapokat, fali- és kártyanaptárakat kaptak.

A tanítók és a gyerekek nagyon örültek az ajándékoknak, és azt kérdezték mikor lesz a következő.

Hogyan működünk együtt a művelődésszervező kolléganővel?

Együtt gondoltuk ki a tervet és a forgatókönyvet. Ő írta a pályázatot, én írtam a MESETOTÓ-t, és válogattam ki a mesekönyveket. Együtt vásároltuk meg az ajándékkönyveket, aztán ő a Süni, én a Természetbúvár szerkesztőségébe mentem el támogatást kérni, illetve ajánlókívókat kérni.

Az okleveleket a Gyerekházban készítették el.

A vetélkedő tudós kérdéseit, keresztretjtvényét és villámkérdéseit a könyvtárban állítottam össze, míg a dramatikus játék és kézműves fordulót Judit állította össze.

A különbség az volt, hogy a kolléganő természetesen mindezt a munkaidejében végezte el, az én részemről a szabadidőm felhasználására is szükség volt

Elmondhatjuk, hogy sikerrel zárult ez az együttműködés, és jó lenne ezt folytatni, mert mindkét intézmény hírnevét öregbíti.

Karakasné Kőszegi Katalin
XIII/5. gyermekkönyvtáros

EZ TÖRTÉNT...

Eladó e táj?

A kiállítás megnyitó és könyvbemutató helyszíne és időpontja:

**A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárának 2. emeleti Kisgalériája,
2003. február 27. csütörtök délután 5 óra**

A kiállítás megtekinthető:

2003. február 27-től március 25-ig
hétköznap 10 és este 8. szombaton 10 és délután 4 óra között.

További információ:

Gadó György Pál, WWF Magyarország Tel: 06-30-987-1617 email: gyorgy.gado@wwf.hu
Nagy Zita, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Tel: 411-5027 email: zita@fszek.hu

WWF

www.wwf.hu

A KULTÚRA ÉS A KÖNYV SZÉGGYŐZŐJE

you can
Canon

Pataky Könyvtár

– Irodalmi Teaház

2003. január 29:	Dunai Tamás
2003. február 5.	Müller Péter a Jóskönyvről
2003. március 4.	Karaván Klub
2003. március 18.	A vendégség csoport élő irodalmi folyóirat
2003. március 22.	Európa-szombat

- Artotéka

2003. január Kelebi Kiss István Pessoa c. kiállítása
 2003. február Messzike gyermekkönyv-illusztrációk
 2003. március 13. Szerényi Gábor grafikusművész kiállítása

SZEMÉLYI HÍREK

Áthelyezések

Tamási Júliannát a 2. régióból a XIII/7-es könyvtárba, *Somorjai Andrásnét* a XIV. ker. könyvtárból a XIV/1-es könyvtárba, *Kocsis Szilviát* a XIV. ker. könyvtárból a XVI/2-es könyvtárba helyezték át.

Nyugdíjba vonulás

Tompek Lászlóné könyvtáros (XIII/7. Könyvtár).

Újszülött

Inczéné Molnár Ágnesnek (XXI. Kerület) *Réka Magdolna* nevű gyermeke született. A szülőknek és a babának jó egészséget kívánunk!

A szerkesztőség a továbbiakban az alábbi e-mail címen is várja a cikkeket, olvasói észrevételeket:
khirado@freemail.hu

A Híradó Szerkesztősége örömmel üdvözli tagjai sorában Demes Rékát a Zenei Gyűjtemény munkatársát.

Kapuvári Zsuzsa felelős szerkesztő

Aknay Tibor, Dr. Babákné Kálmán Mariann,
 Bendzselné Mráz Borbála, Berta Éva,
 Cigányik Anikó, Demes Réka,
 Hamar Krisztina, Kiss Eszter, Novák Péter
 Felelős kiadó: Fodor Péter főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 10,— forint

Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft.

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Nyomda

ISSN 0139-1917

Táskaszám: 2003/053

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Internet-címe: www.fszek.hu/